

## PRECIZĂRI METODOLOGICE

**Sursa datelor o constituie cercetarea selectivă anuală asupra calității vieții ("Ancheta asupra calității vieții" – ACAV)** realizată de Institutul Național de Statistică care, în anul 2024, s-a desfășurat în perioada 15 martie – 15 aprilie 2024. Cercetarea statistică este realizată în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului Europei de stabilire a unui cadru comun pentru statisticile europene referitoare la persoane și gospodării, bazate pe datele la nivel individual colectate din eșantioane, precum și ale Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/2181 al Comisiei, de specificare a caracteristicilor tehnice în ceea ce privește elementele comune mai multor seturi de date în temeiul Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului, și ale ghidului metodologic de descriere a variabilelor țintă din EU-SILC (DocSILC065).

Ancheta asupra calității vieții este o cercetare statistică selectivă longitudinală cu eșantion rotațional. Eșantionul total al anchetei este împărțit în fiecare an în 4 sub-eșantioane. Fiecare sub-eșantion stă 4 ani în anchetă. În fiecare an, cel mai vechi sub-eșantion care a participat patru ani consecutivi în ancheta ACAV iese din cercetare, celelalte trei sub-eșantioane participă mai departe, iar un alt sub-eșantion (nou) intră în cercetare. Ancheta s-a realizat pe un eșantion de circa 11500 de gospodării în toate județele țării.

Ancheta asupra calității vieții realizată prin interviu s-a adresat tuturor persoanelor de 16 ani și peste, de cetățenie română sau de cetățenie străină cu reședința obișnuită, pentru cel puțin 12 luni, în gospodăriile din locuințele situate în centrele de cercetare selectate. În eșantion s-au inclus gospodăriile din locuințele permanente (inclusiv unitățile locuite din necesitate) repartizate în centrele de cercetare din toate județele țării, cuprinzând proporțional gospodării din mediul urban și rural.

În anul 2024, datele au fost estimate pe baza populației cu reședința obișnuită în gospodăriile private ale populației.

În funcție de natura întrebărilor și caracteristica domeniului abordat, au existat mai multe perioade de referință: săptămâna dinaintea interviului pentru unele întrebări referitoare la activitatea economică, ultimele 12 luni pentru întrebările referitoare la nivelul de educație, anul calendaristic precedent pentru venituri, numărul de luni lucrate, activitatea economică desfășurată în fiecare lună etc.

Un alt tip de întrebări au avut ca perioadă de referință momentul interviului sau altul cât mai apropiat de acesta (ca în cazul întrebărilor referitoare la aspectele demografice ale membrilor gospodăriei, statutul ocupațional, deprivarea materială etc.), iar altul a avut ca perioadă de referință o săptămână tipică, pentru întrebările din modulul de supraveghere a copiilor cu vârsta sub 13 ani referitoare la programele de educație formală la care participă aceștia.

Rata de răspuns a fost de 90,6%.

### Definiții:

**Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROE)** este definită ca proporția persoanelor, din populația rezidentă, aflate în cel puțin una din următoarele trei situații:

- se află sub pragul sărăciei (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială și socială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

**Rata sărăciei relative** reprezintă ponderea persoanelor sărace (care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile) în totalul populației. Acest indicator poate fi regăsit și sub denumirea de rata sărăciei după transferurile sociale.

**Transferurile sociale** sunt sume primite de populație din partea statului sub formă de protecție socială și cuprind:

- pensii de asigurări sociale (pentru muncă și limită de vârstă, pensii anticipate, pensii de invaliditate, pensii de urmaș, pensii pentru agricultori, ajutor social de tip pensie, pensii I.O.V.R etc.);
- indemnizații de șomaj, venit lunar de completare, plăți compensatorii;
- alocații de stat pentru copii, alocații familiale (complementare, de susținere pentru familia monoparentală, alocații pentru copiii nou-născuți etc.);
- burse pentru elevi și studenți;
- ajutoare speciale pentru persoanele cu dizabilități;
- indemnizații de altă natură (pentru veterani și văduve de război, pentru persoane persecutate politic, pentru urmașii decedaților în Revoluția din 1989 etc.).

**Adult – echivalent** este unitatea convențională prin care se transformă componența unei gospodării în funcție de vârsta persoanelor care o compun. Transformarea se face pe baza unei scale de echivalență, care în practica obișnuită este scala OECD modificată, cu următorii coeficienți:

- 1,0 pentru prima persoană adultă din gospodărie (capul gospodăriei);
- 0,5 pentru următorii adulți (incluzând persoanele de 14 ani și peste);
- 0,3 pentru copiii în vârstă de până la 14 ani.

**Pragul sărăciei relative** reprezintă nivelul veniturilor bănești disponibile pe adult-echivalent, în raport cu care o persoană (cu un venit inferior pragului) poate fi considerată săracă. Nivelul pragului reprezintă 60% din valoarea punctului median al distribuției persoanelor după veniturile bănești disponibile pe adult-echivalent.

**Rata deprivării materiale și sociale severe (SMSD)** este un indicator care reflectă lipsa unor elemente considerate esențiale pentru a avea un trai decent care ar trebui să existe la nivel de gospodărie sau individ pentru a duce o viață adecvată și care a fost determinată de resursele financiare precare. SMSD este definită ca proporție a populației care se confruntă cu o limitare a accesului la cel puțin 7 din cele 13 **elemente de deprivare**.

**Cele 13 elementele de deprivare**, considerate esențiale pentru un trai decent și utilizate la calculul deprivării materiale și sociale severe, au fost grupate după cum urmează:

- **7 elemente de deprivare la nivel de gospodărie:**
  - ✓ capacitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute;
  - ✓ capacitatea de a putea plăti o săptămână de vacanță pe an;
  - ✓ capacitatea de achitare la timp, fără restanțe, a chiriei, a ratelor bancare pentru locuință sau a unor facturi la utilități;
  - ✓ posibilitatea de a consuma carne, pește sau echivalentul vegetarian al acesteia, cel puțin o dată la două zile;
  - ✓ posibilitatea de încălzire corespunzătoare a locuinței;
  - ✓ posibilitatea de a avea acces la un autoturism pentru uz personal;
  - ✓ capacitatea financiară de înlocuire a mobilei uzate.
- **6 elemente de deprivare la nivel de persoană:**
  - ✓ posibilitatea de a avea acces la internet acasă în scop personal;
  - ✓ posibilitatea financiară de înlocuire a hainelor vechi/ uzate cu altele noi;
  - ✓ deținerea a două perechi de încălțăminte (inclusiv o pereche pentru orice vreme);
  - ✓ cheltuirea unei sume oarecare de bani în fiecare săptămână pentru propria stare de bine;
  - ✓ participarea în mod regulat la activități de petrecere a timpului liber;
  - ✓ să își permită financiar să se întâlnească cu prietenii sau familia acasă sau în altă parte, cel puțin o dată pe lună, pentru a bea sau mânca împreună.

**Intensitatea muncii** se determină prin raportarea numărului de luni efectiv lucrate într-un an, de membrii gospodăriei în vârstă de muncă până la 65 de ani, la numărul total de luni care teoretic puteau fi lucrate de persoanele respective, în același an.

Persoanele care trăiesc **într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii**, se referă la persoanele (în vârstă de până la 65 de ani) din gospodăriile în care adulții în vârstă de muncă au avut o activitate echivalentă cu mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă în ultimul an. În accepțiunea anchetei, prin persoane în vârstă de muncă se înțelege persoanele de 18-64 ani, care nu sunt persoane dependente sau inactive.

În accepțiunea anchetei ACAV, **prin gospodării cu minori și tineri dependenți** se înțelege gospodăriile în componența cărora există **copii de 0-17 ani și tineri cu vârsta cuprinsă între 18 și 24 ani inactivi care locuiesc cu cel puțin un părinte**.